

Załącznik nr 1 do Zarządzenia Dyrektora Placówek
Oświatowych w Dysie nr 3/2025 z dnia 1.04.2025

ZESPÓŁ PLACÓWEK OŚWIATOWYCH
w Dysie
ul. Lotników Polskich 4, Dys. 21-003 Ciecierzyn
NIP 713-25-40-688, REGON 431215563
.....
tel./fax 81 756 13 14
(pieczęć szkoły)

wersja zupełna

BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE

PROCEDURY

obowiązujące w Zespole Placówek Oświatowych w Dysie

.....
DYREKTOR
mgr Jolanta Sołtyś
(podpis dyrektora szkoły)

Spis treści

Wstęp	
Akty prawne normalizujące zasady bezpieczeństwa	
Rozdział I Procedury bezpiecznego zachowania się uczniów w szkole.....	
1.1. Bezpieczeństwo i higiena.....	
1.2 Zasady zachowania się uczniów na terenie szkoły w czasie trwania zajęć i po ich zakończeniu	
1.3 Zasady korzystania z pomieszczeń szkoły, urządzeń i sprzętu szkolnego.....	
1.4 Zasady zachowania w sali gimnastycznej i na boisku szkolnym.....	
Rozdział II Procedury i zadania szkoły w zakresie bezpieczeństwa.....	
2.1 Ogólne procedury dotyczące rozpoczęcia roku szkolnego.....	
2.2 Przerwa między lekcjami.....	
2.3 Apele i uroczystości szkolne.....	
2.4 Zakończenie lekcji.....	
2.5 Wyjścia i wycieczki, wyjazdy na “zielone szkoły”.....	
2.6 Procedura postępowania dotycząca zwalniania uczniów na zawody, konkursy i inne imprezy.....	
2.7 Procedura postępowania dotycząca samowolnego opuszczania zajęć lub szkoły przez ucznia	
2.8 Procedura postępowania dotycząca zasad odbierania dzieci ze szkoły.....	
2.9 Procedura postępowania nauczyciela z uczniem sprawiającym trudności wychowawcze.....	
2.10 Warunki korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń multimedialnych.....	
Rozdział III Procedury postępowania nauczyciela podczas wypadku ucznia.....	
3.1 Ogólne postępowanie nauczyciela podczas wypadku ucznia.....	
3.2 Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia lekkiego wypadku ucznia, nie wymagającego interwencji lekarza (powierzchowne zranienia, otarcia naskórka, stłuczenia)...	
3.3 Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym.....	
3.4 Procedura udzielania uczniowi pierwszej pomocy przedlekarskiej.....	
Rozdział IV Procedury interwencyjne wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.....	

4.1	Uczeń pali papierosy, używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia demoralizację.....
4.2	Podjęcie dotyczące ucznia, który jest pod wpływem alkoholu lub narkotyków.....
4.3	Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk.....
4.4	Podjęcie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.....
Rozdział V Procedury interwencyjne w sytuacji zaistnienia przemocy, kradzieży i niszczenia mienia.....	
5.1	Procedura postępowania nauczyciela, gdy dziecko jest sprawcą przemocy w szkole.....
5.2	Procedura postępowania nauczyciela, gdy uczeń uniemożliwia prowadzenie lekcji.....
5.3	Procedura postępowania nauczyciela w sytuacji innych zachowań uczniów, które zagrażają bezpieczeństwu ich samych lub innych osób.....
5.4	Procedura postępowania w przypadku przyścia do szkoły ucznia z urazami wskazującymi na przemoc fizyczną w domu.....
5.5	Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży lub niszczenia mienia przez ucznia.....
5.6	Procedura postępowania w przypadku ucznia psychotycznego.....
Rozdział VI Procedura postępowania w czasie zagrożenia bombowego.....	
Rozdział VII Zasady ewakuacji ludzi z budynku szkoły.....	
Rozdział VIII Powinności nauczyciela w przypadku zagrożenia pożarowego.....	
Rozdział IX Zachowanie, postępowanie osób przebywających na terenie szkoły w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych (ferie, wakacje itp.).....	
Rozdział X Procedura zapewnienia bezpieczeństwa na placu zabaw.....	
Rozdział XI Inne procedury.....	
Rozdział XII Procedury postępowania dotyczące kontaktu z osobami w kryzysie samobójczym.....	
10.1	Procedury postępowania nauczycieli specjalistów dotyczące kontaktu z osobami w kryzysie samobójczym.....
10.2	Wspieranie uczniów/ uczennic zagrożonych zachowaniami samobójczymi.....
10.3	Procedury postępowania nauczycieli dotyczące kontaktu z osobami w kryzysie samobójczym.....
10.4	Procedura postępowania w przypadku samookaleczeń ucznia/uczennicy.....
10.5	Procedura postępowania w przypadku próby samobójczej ucznia w szkole.....

Wstęp

Procedury bezpieczeństwa w szkole określają sposoby postępowania i reagowania nauczycieli oraz innych pracowników szkoły w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia i życia uczniów, wobec uczniów przejawiających negatywne zachowania oraz innych nieprzewidzianych zdarzeń zakłócających prawidłowy proces dydaktyczno- opiekuńczo-wychowawczy szkoły. Na każdy zaistniały przejaw negatywnego zachowania uczniów, każdy nauczyciel i pracownik szkoły zobowiązany jest do odpowiedniego reagowania. Tylko wspólne, konsekwentne postępowanie pracowników szkoły, odpowiedzialnych za dobre wychowanie uczniów może przynieść korzyść i sprawić, że w placówce wszyscy będą czuć się dobrze i bezpiecznie.

Na terenie szkoły dochodzi do zdarzeń, które mogą bezpośrednio zagrażać bezpieczeństwu i zdrowiu, czasem nawet i życiu uczniów. Właściwa reakcja nauczyciela, wychowawcy, pedagoga i dyrekcji szkoły, adekwatna do zaistniałego zdarzenia oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji, daje gwarancję, że podjęte działania zapewniają bezpieczeństwo uczniów.

Szkoła jest placówką zobowiązaną do wczesnej diagnozy objawów niedostosowania społecznego, profilaktyki oraz oddziaływań wychowawczych wobec uczniów. Wszyscy muszą mieć świadomość, jakie negatywne zachowania uczniów na terenie szkoły i poza nią mogą mieć dla ucznia i jego rodziców przykre konsekwencje, z czym należy się liczyć, jeśli któreś z niżej przedstawionych zachowań zaistnieje na terenie szkoły.

Akty prawne normujące zasady bezpieczeństwa:

1. Akty prawne zewnętrzne:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 23 maja 2024 r. o zmianie ustawy Kodeks Pracy
- Rozporządzenie MENis z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (z późn. zm.)
- Rozporządzenie MENis z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (z późn. zm.)
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich
- Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 listopada 2024r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich

2. Dokumenty szkolne:

- Statut
- Program Wychowawczo - Profilaktyczny
- Standardy Ochrony Małoletnich

Rozdział I

Procedury bezpiecznego zachowania się uczniów w szkole

1.1 Bezpieczeństwo i higiena

1. Uczniowie mają prawo do:

- a) Ochrony swojego zdrowia i bezpieczeństwa.
- b) Uzyskania pierwszej pomocy w razie wypadku lub nagłego zachorowania.

2. Uczniowie mają obowiązek:

- a) Przebywać podczas przerw na korytarzu.
- b) Podczas przerw zachowywać się spokojnie, nie biegać, nie zagrażać swoim zachowaniem bezpieczeństwu innych, nie wychodzić poza teren szkoły.
- c) Wchodzić do sal lekcyjnych pod opieką nauczyciela.
- d) Po ostatniej lekcji w danym dniu przejść do świetlicy szkolnej lub zejść do szatni, spokojnie ubierać się i opuścić szkołę.
- e) Respektować regulaminy pracowni przedmiotowych i innych miejsc użyteczności szkolnej.
- f) O złym samopoczuciu powiadomić wychowawcę, innego nauczyciela lub pielęgniarkę szkolną.

3. Uczniowie nie mogą:

- a) Zapraszać do szkoły obcych.
- b) Nosić biżuterii zagrażającej bezpieczeństwu.
- c) Pić alkoholu, używać środków odurzających i palić tytoniu/ e-papierosów.
- d) Siadać na parapetach.
- e) Stukać w szyby okienne.
- f) Przynosić do szkoły przedmioty zagrażające bezpieczeństwu własnemu i innych osób.
- g) Niszczyć mienia szkoły stanowiącego własność społeczną.

1.2 Zasady zachowania się uczniów przebywających na terenie obiektu szkolnego w czasie trwania zajęć i po ich zakończeniu

1. Uczniowie przebywający na terenie obiektu szkolnego zobowiązani są do przestrzegania tygodniowego planu zajęć w szczególności do punktualnego rozpoczynania zajęć.

2. Po przyjeździe do szkoły uczeń pozostawia w szafce okrycie wierzchnie i zmienia obuwie.

3. W czasie od rozpoczęcia zajęć do ich zakończenia uczeń nie może opuszczać terenu szkoły. Jeżeli zajęcia odbywają się poza terenem szkoły uczniowie wychodzą na zewnątrz pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia.

4. Uczniowie nieuczęszczający na lekcje religii powinni przebywać na świetlicy.

5. Nauczyciel zobowiązany jest wyznaczyć godzinę i miejsce spotkań przed wyjściem poza teren szkoły (wycieczki, kino itp.)

6. Nauczyciel odpowiada za bezpieczeństwo uczniów, którzy są pod jego opieką.

7. Na dzień przed planowaną wycieczką nauczyciel wypełnia kartę wycieczki zgodnie z *regulaminem wycieczek*:

- Na wycieczce szkolnej, uczeń zobowiązany jest do przestrzegania regulaminu wycieczki oraz regulaminu miejsca, w którym przebywa.

8. Wszystkie imprezy, które odbywają się na terenie szkoły po zakończeniu zajęć edukacyjnych, mogą odbywać się jedynie za pozwoleniem dyrektora szkoły.

9. Uczniowie na teren szkoły nie wnoszą papierosów i innych używek, niebezpiecznych przedmiotów, substancji łatwopalnych oraz leków *(za wyjątkiem sytuacji, kiedy uczeń musi przyjąć lek, ale tylko w obecności swojego rodzica/ opiekuna prawnego).

10. Uczniowie zobowiązani są do poszanowania mienia szkoły, dbania o czystość pomieszczeń oraz terenu wokół szkoły.

11. Dla zachowania bezpieczeństwa w czasie przerw obowiązuje zakaz biegania na korytarzach szkolnych.

12. W przypadku zagrożenia pożarowego uczniowie zobowiązani są do wykonywania poleceń nauczycieli i osób kierujących akcją ewakuacyjną.

13. Podczas lekcji uczniowie zobowiązani są do nie korzystania z telefonów komórkowych i nie konsumowania posiłków *(chyba, że nauczyciel wyrazi na to zgodę).

1.3 Zasady korzystania z pomieszczeń szkoły, urządzeń i sprzętu szkolnego

1. Uczniowie mogą korzystać ze wszystkich pomieszczeń szkolnych z wyjątkiem pomieszczeń gospodarczych oraz ze sprzętu szkolnego i pomocy naukowych za wiedzą i zgodą, a także pod nadzorem nauczyciela.

2. Zasady przebywania w pomieszczeniach takich jak: biblioteka, świetlica, stołówka i pracownie szkolne, sala gimnastyczna oraz zasady korzystania ze sprzętu i wyposażenia tych pomieszczeń podane są w odrębnych *regulaminach*.

3. Uczniowie zobowiązani są do szanowania i dbania o powierzone im mienie stałe i ruchome szkolne i używanie go zgodnie z przeznaczeniem i zasadami bezpieczeństwa.

4. W przypadku nieumyślnego uszkodzenia lub zniszczenia mienia szkolnego, uczeń zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie nauczyciela i/ lub pracownika szkoły. Jeżeli szkoda powstała w wyniku rażącego zaniedbania, kradzieży lub spowodowana została świadomie przez ucznia, rodzice lub prawni opiekunowie zobowiązani są do niezwłocznego odkupienia szkody.
5. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy pozostawione w szafce ucznia lub w innym miejscu na terenie szkoły.

1.4 Zasady zachowania w sali gimnastycznej i na boisku szkolnym

1. W sektorze sportowym mogą przebywać wyłącznie uczniowie, którzy aktualnie mają lekcję wychowania fizycznego.
2. Uczniów obowiązuje zmiana obuwia i strój sportowy.
3. Szatnie służą wyłącznie do przebrania się. Zabrania się przesiadywania uczniów w szatniach oraz wchodzenia do szatni przed dzwonkiem lekcyjnym. Uczniowie, którzy nie ćwiczą na zajęciach wychowania fizycznego nie przebywają w szatniach, lecz pod opieką nauczyciela.
4. Po dzwonku na lekcję uczniowie wchodzi na boisko szkolne lub do sali gimnastycznej tylko pod opieką nauczyciela i przestrzegają regulaminu.
5. Zabrania się samodzielnego wchodzenia w czasie przerwy do sali gimnastycznej.
6. Zabrania się uczniom wchodzenia do magazynu sportowego bez zezwolenia nauczyciela.
7. Każdy wypadek mający miejsce w sektorze sportowym i na boisku podczas przerwy oraz w czasie lekcji uczeń ma obowiązek zgłosić nauczycielowi.
8. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za pozostawione w szatni kosztowne przedmioty należące do uczniów.

Załączniki:

- *Regulamin sali gimnastycznej.*
- *Regulamin boiska sportowego.*

Rozdział II

Procedury i zadania szkoły w zakresie bezpieczeństwa

2.1 Ogólne procedury dotyczące rozpoczęcia roku szkolnego

Lekcja:

Na początku roku szkolnego na pierwszych zajęciach nauczyciel zapoznaje uczniów z regulaminem pracowni oraz z zasadami bhp i odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym w rubryce „temat”. Prowadzenie i odbywanie zajęć w każdej pracowni powinno być zgodne z zasadami bhp i z regulaminem obowiązującym w tych pomieszczeniach.

- Za bezpieczeństwo uczniów podczas lekcji odpowiada nauczyciel.
- Nauczyciel zobowiązany jest do przestrzegania ustalonych godzin rozpoczynania i kończenia zajęć edukacyjnych.
- Każda lekcja powinna rozpocząć się od sprawdzenia obecności uczniów oraz odnotowania nieobecności w dzienniku lekcyjnym.
- Przed rozpoczęciem lekcji nauczyciel, wychodząc z sali, uchyla okno (bądź okna w zależności od temperatury na zewnątrz) w celu wywietrzenia sali.
- Podczas zajęć nauczyciel nie może pozostawić uczniów bez opieki.
- W wyjątkowych sytuacjach, jeśli nauczyciel musi wyjść z sali, ma obowiązek powiadomić drugiego nauczyciela, który nie prowadzi lekcji, aby przypilnował klasę.
- Uczniów, którzy muszą koniecznie skorzystać z toalety, nauczyciel zwalnia pojedynczo.
- W przypadku nagłego wypadku należy natychmiast udzielić poszkodowanemu pierwszej pomocy przedmedycznej. O zaistniałej sytuacji niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz rodziców ucznia.

Usprawiedliwienie nieobecności, zwolnienie ucznia z lekcji, odwołanie lekcji:

- Uczeń jest obowiązany po powrocie ze zwolnienia do szkoły okazać wychowawcy usprawiedliwienie swojej nieobecności.
- Dopuszcza się przyjmowanie zwolnień z lekcji na kartce napisanej przez rodzica lub przekazanie tej informacji za pośrednictwem dziennika elektronicznego. Forma pisemna zwolnienia stanowi dowód, że rodzice wiedzą o wcześniejszym opuszczeniu szkoły przez dziecko.
- Zwolnienie z lekcji traktowane jest jako nieobecność usprawiedliwiona. Nauczyciele prowadzący zajęcia lekcyjne bezwzględnie odnotowują wszystkim nieobecnym na

zajęciach uczniom nieobecność w dzienniku. Na pierwszym organizacyjnym spotkaniu z rodzicami należy przedstawić procedury związane z nieobecnościami w szkole. Wychowawca ustala z rodzicami sposób usprawiedliwienia nieobecności w szkole na zajęciach lekcyjnych (w formie pisemnej z czytelnym podpisem rodzica lub poprzez wiadomość w dzienniku elektronicznym). Rodzice usprawiedliwiają nieobecność ucznia w ciągu tygodnia od jego powrotu do szkoły.

- O przewidywanej dłużej niż tydzień nieobecności ucznia (np. pobyt w sanatorium lub szpitalu, przewlekła choroba), rodzice są zobowiązani powiadomić wychowawcę wcześniej, a nie po powrocie dziecka do szkoły. Informacja o absencji ucznia jest przekazywana telefonicznie lub przez wiadomość w e- dzienniku. Rodzice mogą być również wezwani do szkoły w celu wyjaśnienia nieobecności dziecka. Każdy nauczyciel kontroluje obecność uczniów i w przypadku często powtarzającej absencji ucznia na swoim przedmiocie odnotowuje to w dzienniku. W przypadku braku współpracy rodzica/ opiekuna prawnego z wychowawcą (rodzic nie uczestniczy w zebraniach i konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne), rodzic otrzymuje przesłane listem poleconym upomnienie dyrektora szkoły zawierające stwierdzenie, że dziecko nie realizuje obowiązku szkolnego. Jest to jednocześnie wezwanie dla rodziców do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczeniem terminu oraz informację, że niespełnienie tego obowiązku jest zagrożone postępowaniem egzekucyjnym.

2.2 Przerwa między lekcjami

1. Uczniowie po skończonej lekcji wychodzą na przerwę. Dzieci z klasy I-III spędzają przerwę na korytarzu przy swojej sali. Wszyscy uczniowie klas IV-VIII spędzają przerwę przed salą, w której będą mieli następną lekcję. Uczniowie klas pierwszych w okresie adaptacyjnym spędzają przerwę w sali pod opieką nauczyciela. Niedozwolone jest bieganie uczniów po korytarzach. Wszystkie problemy, zaistniałe konflikty uczeń zgłasza na bieżąco nauczycielowi dyżurującemu.
2. Za bezpieczeństwo uczniów w czasie przerwy odpowiadają nauczyciele dyżurujący zgodnie z grafikiem dyżurów. Dyżur na korytarzach przed rozpoczęciem pierwszej lekcji rozpoczyna się o godzinie 7.40.
3. Po dzwonku na lekcję uczniowie wszystkich klas są zobowiązani do wyciszenia się i ustawienia przed salą w oczekiwaniu na przyjście nauczyciela.
4. Nadzór nad pełnionymi dyżurami pełni dyrekcja szkoły.

5. Zasady obowiązujące uczniów podczas przerwy:

- a) Okazuj szacunek wszystkim pracownikom szkoły.
- b) Bezzwłocznie wykonuj polecenia nauczyciela dyżurującego.
- c) Zachowuj się życzliwie wobec kolegów.
- d) Nie biegaj po terenie szkoły.
- e) Nie krzycz.
- f) Po dzwonku wycisz się i ustaw przy sali, w której masz lekcję.
- g) Po skończonej lekcji przejdź pod salę, gdzie będziesz miał kolejną lekcję.
- h) W szkole poruszaj się prawą stroną (bardzo ważne przy chodzeniu po schodach).
- i) Tornister ustawiaj przed salą (koniecznie pod ścianą) tak, aby nie stanowił zagrożenia dla wszystkich poruszających się po korytarzu osób.
- j) Krótkie przerwy spędzaj na korytarzu przy sali, gdzie będziesz miał lekcję.
- k) Nie wychodź poza teren szkoły.
- l) Nie otwieraj okien.
- m) Nie przebywaj bez potrzeby w toalecie.
- n) Zachowuj czystość i porządek w szkole.
- o) Za przyniesione do szkoły rzeczy odpowiadasz sam.

2.3 Apele i uroczystości szkolne

1. Przed każdym apelem bądź uroczystością szkolną wszyscy uczniowie spotykają się z nauczycielem, z którym mają zajęcia w salach lekcyjnych. W trakcie spotkania nauczyciel ma obowiązek:
 - a) Sprawdzić obecność uczniów w klasie.
 - b) Przypomnieć o obowiązku kulturalnego zachowania się w trakcie uroczystości szkolnej.
2. Po spotkaniu w klasie nauczyciel odprowadza uczniów na miejsce uroczystości, gdzie uczniowie wraz z nauczycielem zajmują wyznaczone dla nich miejsce. Po zakończeniu uroczystości uczniowie wraz z nauczycielami opuszczają miejsce zorganizowanej uroczystości, według kolejności z planem rozmieszczenia uczniów i udają się do swoich klas.

2.4 Zakończenie lekcji

1. Każdy rodzic na początku roku szkolnego otrzymuje od wychowawcy informację, że za przyprowadzanie i odbieranie dziecka ze szkoły odpowiadają rodzice lub prawni

opiekunowie (również dotyczy to zajęć pozalekcyjnych oraz imprez w godzinach popołudniowych).

2. Uczniowie klas I-III odbierani są przez rodziców/ prawnych opiekunów lub osoby do tego upoważnione (na piśmie złożonym u wychowawcy klasy). Uczniowie, których rodzice złożyli deklarację pozostawiania dziecka pod opieką wychowawców świetlicy są odprowadzani do świetlicy szkolnej.
3. Wychowawca świetlicy odnotowuje moment przyjęcia dziecka do świetlicy poprzez wpis do dziennika.
4. Uczeń może wyjść ze świetlicy jedynie z osobą, która jest upoważniona do tego na piśmie przez rodziców lub prawnych opiekunów. Za bezpieczeństwo dzieci w świetlicy odpowiadają wychowawcy świetlicy.
5. Podczas zajęć nauczyciel nie może pozostawić uczniów bez opieki. Jeśli musi wyjść (sytuacje wyjątkowe zdrowotnie) powinien zgłosić to nauczycielowi, który w danej chwili może wziąć pod opiekę uczniów, a więc nie ma on innych zajęć (nie zwalnia go to jednak od odpowiedzialności za uczniów).
6. Kontrolę nad sprawowaną opieką dla uczniów pełni dyrekcja szkoły.

2.5 Wyjścia i wycieczki, wyjazdy na „zielone szkoły”

1. Wyjścia grupowe poza teren szkoły (np. do muzeum, parku, na cmentarz, imprezy okolicznościowe itp.) powinny odbywać się na podstawie karty wycieczki.
2. Wycieczki jedno i kilkudniowe:
 - a) Nauczyciel przedstawia rodzicom i dzieciom propozycję wycieczki.
 - b) Rodzice wyrażają akceptację i potwierdzają pisemnie wolę wysłania dziecka na wycieczkę.
 - c) Nauczyciel powiadamia o terminie planowanej wycieczki dyrektora.
 - d) Przed wycieczką (zwłaszcza kilkudniową) nauczyciel zapoznaje rodziców z planem i regulaminem wycieczki.
 - e) Na godzinie wychowawczej nauczyciel przedstawia poszczególne punkty regulaminu uczestnika wycieczki, zwraca szczególną uwagę uczniom na bezpieczne zachowanie w różnych miejscach.
 - f) Rodzice i dzieci po zapoznaniu z regulaminem wycieczki potwierdzają ten fakt podpisem na regulaminie uczestnika wycieczki.
 - g) Nauczyciel w czasie wycieczki sprawuje opiekę nad powierzonymi dziećmi.

- h) Na początku wycieczki nauczyciel sprawdza listę obecności uczniów, kontroluje liczebność grupy w czasie zwiedzania oraz po przybyciu do autokaru.

Załącznik:

- *Regulamin wycieczek szkolnych.*

2.6 Procedura postępowania dotycząca zwalniania uczniów na zawody, konkursy i inne imprezy

1. Nauczyciel organizujący wyjście sporządza w 2 egzemplarzach imienną listę uczestników, uwzględniając na niej cel wyjścia, czas wyjścia i czas powrotu.
2. Przedstawia sporządzoną listę uczestników dyrekcji szkoły i pozostawia w sekretariacie szkoły.
3. W przypadku wyjść zbiorowych uczniowie, którzy nie uczestniczą w imprezie z różnych przyczyn, a są tego dnia w szkole, pozostają pod opieką nauczyciela wyznaczonego przez dyrektora szkoły.

2.7 Procedura postępowania dotycząca samowolnego opuszczania zajęć lub szkoły przez ucznia

1. W przypadku, gdy uczeń samowolnie opuszcza lekcję, nauczyciel prowadzący zajęcia po stwierdzeniu nieobecności niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły wraz z wychowawcą zobowiązani są ustalić miejsce pobytu ucznia w czasie nieobecności na zajęciach.
3. Jeżeli uczeń nie przebywa na terenie szkoły dyrektor natychmiast powiadamia rodziców/ prawnych opiekunów o zaistniałym zdarzeniu.
4. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/ prawnych opiekunów ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania samowolnego opuszczania zajęć, rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania z dzieckiem. Sporządza notatkę ze spotkania.

2.8 Procedura postępowania dotycząca zasad odbierania dzieci ze szkoły

1. Opiekę nad dzieckiem w drodze do szkoły i z powrotem powinni sprawować rodzice (opiekunowie prawni) lub upoważnione przez nich na piśmie osoby, zapewniające dziecku pełne bezpieczeństwo. Osoba, która może przejąć pełną odpowiedzialność

prawną za bezpieczeństwo dziecka musi mieć ukończone 18 lat, w innych przypadkach odpowiedzialność prawną ponoszą rodzice.

2. Na początku roku szkolnego wychowawca obowiązany jest zebrać od rodziców pisemną deklarację, określającą sposób powrotu dziecka do domu po zajęciach szkolnych w kl. I-III.
3. Osoba odbierająca dziecko ze szkoły nie może być pod wpływem alkoholu ani środków odurzających.
4. W przypadku stwierdzenia, że rodzic/ opiekun prawny zgłosił się po dziecko w stanie wskazującym na nietrzeźwość, należy:
 - a) Niezwłocznie powiadomić wychowawcę klasy lub dyrektora szkoły.
 - b) Nakazać osobie nietrzeźwej opuścić teren szkoły.
 - c) Wezwać do szkoły drugiego rodzica lub innego opiekuna dziecka.
 - d) Jeżeli wezwanie innego opiekuna jest niemożliwe, a nietrzeźwy rodzic nie chce opuścić szkoły i żąda wydania dziecka, należy wezwać policję.
 - e) Nauczyciel sporządza notatkę na temat zaistniałego zdarzenia.
5. W przypadku nieodebrania dziecka ze szkoły przez rodziców/ opiekunów prawnych:
 - a) Należy skontaktować się telefonicznie z rodzicami/ opiekunami dziecka.
 - b) Zapewnić uczniowi opiekę do czasu przybycia rodziców lub osoby upoważnionej do odbioru dziecka ze szkoły.
 - c) Po wyczerpaniu wszystkich dostępnych możliwości kontaktu z rodzicami, należy zawiadomić policję.
 - d) Nauczyciel sporządza notatkę na temat zdarzenia.
 - e) Nauczyciel, ani inny pracownik szkoły nie może doprowadzić ucznia do domu.

2.9 Procedury postępowania nauczyciela z uczniem sprawiającym trudności wychowawcze

1. Wychowawca oddziału/ klasy zobowiązany jest przeprowadzić diagnozę sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów na początku roku szkolnego.
2. Nauczyciel podejmuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów ucznia.
3. Nauczyciel systematycznie informuje rodzica o zaistniałych trudnościach ucznia i zapoznaje go ze swoim planem działania, jednocześnie zobowiązuje rodzica do rzetelnej współpracy (najlepiej w formie pisemnej).
4. Nauczyciel opracowuje plan naprawczy w celu niwelowania trudności ucznia.

5. Dyrektor we współpracy z wychowawcą klasy przeprowadza diagnozę problemów wychowawczych i emocjonalnych ucznia.
6. Wychowawca występuje do rodziców o przeprowadzenie badań w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, rzetelnie informując rodzica o znaczeniu opinii w dalszej edukacji ucznia.
7. Na najbliższej Radzie Pedagogicznej wychowawca zapoznaje członków Rady z zaistniałym problemem ucznia i przedstawia podjęte działania zaradcze.

2.10 Warunki korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń multimedialnych

1. Uczeń może posiadać w szkole własny telefon lub inne urządzenie multimedialne służące komunikacji (w tym tzw. smartwatche, opaski, tablety itp.).
2. Posiadane urządzenie multimedialne lub telefon nie może w żaden sposób zakłócać przebiegu lekcji lub zajęć organizowanych w szkole, ani naruszać dóbr innych osób.
3. W czasie zajęć edukacyjnych, wychowawczych i innych organizowanych przez szkołę urządzenie powinno być wyłączone i bezwzględnie znajdować się w plecaku w zamkniętej kieszeni.
4. Za czas zajęć edukacyjnych rozumie się czas, jaki uczeń spędza w placówce, zarówno przed, w trakcie jak i po zajęciach (w tym przerwy szkolne).
5. Za teren szkoły uważa się: sale lekcyjne, korytarze szkolne, toalety, bibliotekę, salę gimnastyczną, boisko szkolne, plac zabaw, szatnie, gabinety, stołówkę szkolną, sale przedszkolne oraz inne nie wymienione wyżej miejsca, znajdujące się na terenie placówki, zarówno w, jak i poza budynkiem na terenie ogrodzonym.
6. Na terenie szkoły niedozwolone jest:
 - 1) wyjmowanie urządzenia z plecaka podczas zajęć bez zgody nauczyciela;
 - 2) sprawdzanie godziny na urządzeniu multimedialnym lub telefonie;
 - 3) nawiązywanie połączeń telefonicznych;
 - 4) redagowanie lub wysyłanie wiadomości tekstowych lub podobnych;
 - 5) wykonywanie zdjęć i nagrań;
 - 6) odtwarzanie materiału audiowizualnego;
 - 7) prowadzenie transmisji danych;
 - 8) wykonywanie obliczeń;
 - 9) wykonywanie czynności z udziałem urządzeń multimedialnych niewymienionych powyżej.
7. Uczeń może:

- 1) dozwolone jest w razie konieczności nawiązanie połączenia telefonicznego z własnego urządzenia z rodzicem w celu omówienia istotnej sprawy za zgodą nauczyciela;
 - 2) uczeń ma obowiązek zwrócić się do nauczyciela (w tym wychowawcy, bądź nauczyciela dyżurującego) z prośbą o pozwolenie na korzystanie z telefonu;
 - 3) połączenie wykonuje się w obecności nauczyciela;
 - 4) uczeń może w ważnej sprawie skorzystać z telefonu służbowego szkoły w sekretariacie.
8. W przypadku korzystania z urządzeń w sposób inny niż wskazany w ust. 6 pkt. 1 - 9 niniejszych warunków zachodzi ryzyko, iż na terenie placówki złamano zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń komunikacyjnych, które potencjalnie może naruszać dobra osobiste innej osoby.
9. W przypadku wystąpienia podejrzenia naruszenia dóbr innych osób nauczyciel zobowiązany jest do wykonania kroków mających na celu ochronę dóbr i wizerunku członków społeczności szkolnej.
10. Fakt naruszenia zasad używania urządzeń multimedialnych odnotowuje się w dzienniku elektronicznym w formie uwagi i wstawieniu punktów ujemnych wynikających z zapisów w Punktowym Systemie Oceniania.
11. Wychowawca klasy lub inny nauczyciel zobowiązuje rodzica ucznia, co do którego zachodzi podejrzenie złamania warunków korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych, do stawienia się w szkole celem wyjaśnienia sprawy. Rodzic zobowiązany będzie do podpisania informacji dotyczącej zaistniałego zdarzenia stawiając się osobiście w szkole. *Pięciokrotny wpis w semestrze do dziennika skutkuje brakiem możliwości uzyskania oceny dobrej z zachowania.
12. Zezwala się, na wyraźne polecenie nauczyciela, używanie urządzeń multimedialnych podczas zajęć edukacyjnych w sytuacji stosowania go jako narzędzia pracy.

Rozdział III

Procedury postępowania nauczyciela podczas wypadku ucznia

3.1 Ogólne postępowanie nauczyciela podczas wypadku ucznia

1. Jeżeli zdarzy się wypadek uczniowi na terenie szkoły w czasie zajęć lub podczas przerwy, każdy nauczyciel, który jest świadkiem zdarzenia natychmiast powiadamia rodziców/ prawnych opiekunów dziecka i Dyrektora szkoły o zajściu.
2. Jeśli zachodzi potrzeba sam wzywa pogotowie ratunkowe.
3. Jeśli wypadek został spowodowany wadami technicznymi pomieszczenia lub niesprawnymi urządzeniami, miejsce wypadku należy pozostawić nienaruszone i zabezpieczone w celu dokonania oględzin.

4. Jeżeli do wypadku dojdzie w godzinach popołudniowych (np. dyskoteka klasowa), gdy nie ma dyrektora szkoły, nauczyciel sam podejmuje decyzję (np. o udzieleniu pierwszej pomocy przedmedycznej, o wezwaniu pogotowia, policji itp.), postępując zgodnie z zasadami BHP i obowiązującymi procedurami oraz informuje o tym dyrektora szkoły (telefonicznie).
5. Bezwzględnie informuje o zajściu rodziców ucznia, który uległ wypadkowi.
6. Jeśli wypadek zdarzy się w czasie wycieczki, wszystkie decyzje podejmuje kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
 - *Regulamin wycieczek.*

3.2 Procedury postępowania w sytuacji zaistnienia lekkiego wypadku ucznia, nie wymagającego interwencji lekarza

1. O zdarzeniu i jego przyczynach nauczyciel informuje dyrektora lub wicedyrektora szkoły oraz rodzica/ prawnego opiekuna.
2. Jeżeli przyczyną zdarzenia była wadliwość lub niesprawność użytych urządzeń, nauczyciel natychmiast wycofuje je z użycia.
3. Osoba udziela pierwszej pomocy, zwracając uwagę na samopoczucie ucznia.
4. Zdarzenia powyższe nie wymagają wpisu do rejestru wypadków oraz spisania protokołu powypadkowego, nauczyciel sporządza jednak notatkę.

3.3 Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym

1. W sytuacji kiedy nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przybycia osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
2. Jeżeli w wyniku wypadku nastąpił zgon osoby poszkodowanej, nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne zabezpiecza miejsce zdarzenia i natychmiast wzywa na jego miejsce policję oraz dyrektora szkoły lub jego zastępcę.
3. Dyrektor szkoły lub jego zastępca informuje o zdarzeniu policję, rodziców (opiekunów prawnych), organ prowadzący oraz organ nadzoru pedagogicznego (Kuratorium).
4. Do czasu przybycia policji teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, by było możliwe pełne ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia.

5. Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły lub jego zastępca powołuje komisję badającą przyczyny jego powstania. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.
6. Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

3.4 Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej uczniom udziela osoba, która jako pierwsza zaobserwowała potrzebę udzielenia jej.
2. Zakres udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej obejmuje udzielenie pomocy poszkodowanemu i/lub w zależności od potrzeby wezwanie pogotowia ratunkowego.
3. W sytuacji udzielania pomocy uczniowi przez nauczyciela w tym samym czasie z pozostałą grupą uczniów przebywa wyznaczony opiekun.
4. Należy bezzwłocznie poinformować dyrektora lub wicedyrektora szkoły oraz rodziców/ opiekunów prawnych ucznia o zaistniałej sytuacji oraz w razie konieczności wezwanie pogotowia ratunkowego.
5. Po przybyciu do szkoły rodzice/ prawni opiekunowie lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za dziecko. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej, koniecznej pomocy.

Rozdział IV

Procedury interwencyjne wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem

4.1 Uczeń pali papierosy, używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia demoralizację

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, pali papierosy/ e-papierosy, używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel podejmuje następujące kroki:

- Przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- Wychowawca informację dyrektora szkoły, sporządza notatkę o zdarzeniu oraz podjętych działaniach.
- Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/ prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
- Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny i/lub policję.

4.2 Podejrzanie dotyczące ucznia, który jest pod wpływem alkoholu lub narkotyków

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, niezwłocznie podejmuje następujące kroki:

- Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
- Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
- W razie konieczności wzywa pogotowie ratunkowe w celu oceny stanu zdrowia ucznia i udzielenia pomocy medycznej.
- Zawiadamia o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/ prawnych opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania dziecka. Gdy rodzice/ opiekunowie prawni odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, przewiezieniu do placówki służby zdrowia lub przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem placówki.

- Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia, który jest pod wpływem alkoholu odmawiają przyjsia.
- W każdym przypadku, gdy uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji lub Sądu Rodzinnego.

4.3 Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk

W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk podejmuje następujące kroki:

- Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
- Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.
- Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

4.4 Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, niezwłocznie podejmuje następujące kroki:

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, dyrektor, psycholog) żąda od ucznia, aby przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów, budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży, ani plecaka ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
- Nauczyciel o swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa w szkole.
- Dyrektor zawiadamia policję o fakcie, że uczeń prawdopodobnie posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.
- Z zaistniałej sytuacji nauczyciel sporządza dokładną notatkę ze zdarzenia.

Procedury interwencyjne w sytuacji zaistnienia przemocy, kradzieży i niszczenia mienia

5.1 Procedura postępowania nauczyciela, gdy dziecko jest sprawcą przemocy w szkole a)

Nauczyciel stanowczo reaguje na agresywne zachowanie ucznia, doprowadza do jego przerwania, rozdziela i odizolowuje osobę stosującą przemoc i osobę poszkodowaną. W uzasadnionych sytuacjach spisuje zeznania dzieci- świadków, które mogą być pomocne w przekazaniu rodzicom sprawozdania o udziale ich dzieci w krzywdzeniu kolegów.

b) Zgłasza przypadek do wychowawcy i dyrektora.

c) Wzywa rodziców ucznia stosującego przemoc, informuje ich o możliwych konsekwencjach prawnych oraz wynikających z regulaminu szkoły.

d) Wychowawca udziela uczniowi upomnienia. Nauczyciel lub wychowawca odnotowują zajście w dzienniku.

e) Jeśli pojedyncze uwagi i upomnienia nie dają efektu, a uczeń jest wciąż agresywny i stosuje przemoc, należy objąć ucznia pomocą psychologiczno- pedagogiczną oraz zastosować obserwację zachowania ucznia przez nauczycieli uczących oraz odnotowywać spostrzeżenia. Należy zaproponować rodzicom ucznia skorzystanie ze specjalistycznej pomocy (na terenie szkoły, poza szkołą) oraz poinformować o możliwości powiadomienia Sądu Rodzinnego. W sytuacji braku zainteresowania ze strony rodziców, należy bezzwłocznie powiadomić Sąd Rodzinny (pismo).

f) Przez cały czas wychowawca powinien nagradzać pozytywne zachowania ucznia (zauważać, doceniać, chwalić).

g) Gdy ma miejsce zdarzenie o szczególnie drastycznym przebiegu (bójka, rozbój, uszkodzenie ciała) wychowawca informuje dyrektora. Dyrektor wzywa do szkoły rodziców i powiadamia policję.

5.2 Procedura postępowania nauczyciela, gdy uczeń uniemożliwia prowadzenie lekcji

a) Nauczyciel reaguje słownie i stanowczo, informuje ucznia o łamaniu przez niego regulaminu szkoły i wynikających stąd konsekwencjach.

b) Wzywa innego pracownika szkoły w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom, informuje dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.

c) Telefonicznie wzywa rodziców i rozmawia na temat trudności dziecka oraz ewentualnej możliwości pomocy, a także o konsekwencjach wynikających ze statutu.

d) Sporządza notatkę z przebiegu zdarzenia.

e) W dalszym ciągu obserwuje zachowanie ucznia.

5.3 Procedura postępowania nauczyciela w sytuacji innych zachowań uczniów, które zagrażają bezpieczeństwu ich samych lub innych osób

Zachowania te to: autoagresja, mówienie o samobójstwie, wyrażanie gróźb pod adresem kolegów i nauczycieli, kontakt z pornografią, posiadanie niebezpiecznych narzędzi, środków pirotechnicznych, itp.:

- a) W przypadku stwierdzenia niepokojących lub niezrozumiałych zachowań ucznia, zagrażających jego bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych osób, nauczyciel niezwłocznie powiadamia wychowawcę klasy.
- b) Wychowawca informuje dyrektora szkoły, sporządza notatkę dotyczącą zdarzenia. W razie potrzeby zapewnia bezpieczeństwo uczniowi do czasu przekazania go rodzicom.
- c) Wychowawca wzywa rodziców do szkoły. Przeprowadza z rodzicami rozmowę, która powinna zakończyć się ustaleniem dalszego postępowania z uczniem.
- d) Jeżeli zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa szkoła powiadamia policję, natomiast jeśli analiza sytuacji dziecka wskazuje na zaniedbanie rodziców lub jego demoralizację, szkoła przekazuje odpowiednią informację do Sądu Rodzinnego (pismo).

5.4 Procedura postępowania w przypadku przyjscia do szkoły ucznia z urazami wskazującymi na przemoc fizyczną w domu

- a) Jeżeli nauczyciel zauważy lub uczeń zgłosi mu po przyjsciu do szkoły urazy (złamania, stłuczenia, zasinienia, zranienia itp.) stwarzające podejrzenie, że powstały one w czasie pobytu ucznia w domu, postępuje w następujący sposób:
 - zapewnia uczniowi bezpieczne warunki, opiekę i wsparcie osoby dorosłej,
 - zawiadamia wskazanego przez dziecko „bezpiecznego” rodzica lub innego członka rodziny (babcia, dziadek, ciocia, wujek itp.)
 - powiadamia wychowawcę, psychologa, koordynatora ds. Standardów Ochrony Małoletnich i dyrektora szkoły,
 - Zespół ds. Standardów Ochrony Małoletnich i dyrektor szkoły wysłuchuje relacji ucznia, zbierając informacje,
 - Zespół ds. Standardów Ochrony Małoletnich wraz z dyrektorem szkoły oceniają stan ucznia i udzielają mu niezbędnej pomocy i wsparcia

emocjonalnego w zależności od rozpoznanych potrzeb lub wzywają pomoc medyczną,

- powiadamia policję i w razie potrzeby (jeśli rodziców nie będzie z dzieckiem) uczestniczy w niezbędnych czynnościach (ew. obdukcja, rozmowa z uczniem, przewiezienie do szpitala, pogotowia opiekuńczego),
 - nauczyciela w wyżej wymienionych czynnościach może zastąpić wychowawca i/lub psycholog szkolny.
- b) Podobny tryb postępowania obowiązuje również w sytuacji, gdy uczeń zgłasza, iż doświadczył w domu innego rodzaju przemocy i odmawia powrotu do domu lub informuje nauczyciela, że rodzice (opiekunowie) są pod wpływem alkoholu i nie mogą wykonywać czynności opiekuńczych wobec ucznia.

5.5 Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży lub niszczenia mienia przez ucznia

- a) W przypadku zgłoszenia kradzieży lub zniszczenia mienia sprawą zajmuje się nauczyciel, któremu kradzież lub zniszczenie zgłoszono. W dalszej kolejności nauczyciel ten, informuje wychowawcę danego ucznia.
- b) Nauczyciel ustala okoliczności zdarzenia, powiadamia dyrektora szkoły oraz prowadzi postępowanie wyjaśniające z zachowaniem nietykalności osobistej ucznia.
- c) Dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba wzywa rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego o dokonanie kradzieży lub zniszczenia.
- d) W czasie rozmowy rodzice zostają powiadomieni o podjętych przez szkołę działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy. Nauczyciel i/lub wychowawca sporządza notatkę o zaistniałym incydencie.

5.6 Procedura postępowania w przypadku ucznia psychotycznego

- a) Uczniowi, który przejawia niepokojące zachowanie lub stan emocjonalny na terenie szkoły, należy bezwzględnie udzielić wsparcia i pomocy psychologicznej.
- b) Osoba interweniująca nie pozostawia ucznia samego (reaguje spokojnie, łagodnie), zapewniając wsparcie.
- c) Uczniowi należy zapewnić spokojne i bezpieczne miejsce.
- d) Nauczyciel informuje o zaistniałym zdarzeniu w sprawie ucznia wychowawcę klasy, psychologa, dyrekcję szkoły i rodziców ucznia.
- e) Jeżeli życie i zdrowie ucznia jest zagrożone zawiadamia się pogotowie ratunkowe.

- f) Kwestie dotyczące oceny stanu emocjonalnego ucznia oraz wszelkie decyzje pozostawiamy lekarzom.

Rozdział VI Procedura postępowania w czasie zagrożenia bombowego

Załącznik:

- *procedura postępowania w wyniku zamachu bombowego z: Procedura ewakuacji uczniów oraz pracowników z budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Dysie im. Lotników Polskich*

Rozdział VII Zasady ewakuacji ludzi z budynku szkoły

Załącznik:

- *procedura podstawy uruchomienia ewakuacji z: Procedura ewakuacji uczniów oraz pracowników z budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Dysie im. Lotników Polskich*

Rozdział VIII Powinności nauczyciela w przypadku zagrożenia pożarowego

Załącznik:

- *procedura przydziału obowiązków i organizacja działania z: Procedura ewakuacji uczniów oraz pracowników z budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Dysie im. Lotników Polskich*
-

Rozdział IX Zachowanie, postępowanie osób przebywających na terenie szkoły w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych (ferie, wakacje itp.)

- a) Uczniowie oraz rodzice jako prawni opiekunowie niepełnoletnich uczniów znajdujących się na terenie szkoły (np. boiskach) w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych ponoszą osobistą odpowiedzialność za swoje zachowanie swoje i swoich dzieci i sytuacje wynikłe z tego zachowania.
- b) W/w osoby ponoszą również odpowiedzialność za zniszczenia mienia szkolnego (np. bramek, ścian budynku szkoły itp.)
- c) Każdy korzystający z terenu i obiektów szkoły zobowiązany jest postępować zgodnie z zasadami bezpieczeństwa, zachować ostrożność i stosować się do regulaminów umieszczonych na tym terenie.

- d) W razie wypadku osoba będąca świadkiem zdarzenia jest zobowiązana do udzielenia pierwszej pomocy. Jeżeli szkoła jest otwarta można skorzystać z telefonu znajdującego się w sekretariacie w celu powiadomienia odpowiednich służb.
- e) Wychowawcy przekazują powyższą informację uczniom i rodzicom na początku roku szkolnego.

Rozdział X Procedura zapewnienia bezpieczeństwa na placu zabaw

- a) Nauczyciel sprawdza teren placu zabaw i likwiduje ewentualne zagrożenia (szklane butelki itp.)
- b) W czasie pobytu na placu zabaw nauczyciel ma obowiązek czuwania nad bezpieczeństwem dzieci i organizowania im warunków do bezpiecznej zabawy.
- c) W czasie pobytu uczniów na placu zabaw bezpośrednią opiekę nad dziećmi sprawuje nauczyciel danej grupy szkolnej.
- d) Nauczyciel przy wyjściu z daną grupą dzieci na plac zabaw informuje uczniów o warunkach atmosferycznych panujących w danym dniu na zewnątrz. Uczniowie są zobowiązani ubrać się adekwatnie do panującej pogody.
- e) Nauczyciel nie organizuje zajęć z dziećmi na powietrzu, kiedy temperatura jest zbyt niska lub zbyt wysoka.
- f) Przed wyjściem na plac zabaw nauczyciel informuje uczniów o konieczności skorzystania z toalety.

Rozdział XI Inne procedury

-Procedura ewakuacji uczniów oraz pracowników z budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Dysie im. Lotników Polskich:

I. Podstawa prawna

II. Cel procedury

III. Przedmiot i zakres stosowania

IV. Podstawy uruchomienia ewakuacji

V. Sposób ogłaszania alarmu – sposoby przekazania informacji o ewakuacji

VI. Przydział obowiązków i organizacja działania

VII. Ogólne zasady postępowania w czasie ewakuacji

VIII. Drogi i kierunki ewakuacji

- IX. Procedury postępowania podczas różnych zagrożeń
- X. Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania
- XI. Sposoby postępowania po zakończeniu ewakuacji
- XII. Postanowienia końcowe

-Regulamin świetlicy w Zespole Placówek Oświatowych w Dysie im. Lotników Polskich
-Regulamin pracy biblioteki szkolnej w Zespole Placówek Oświatowych w Dysie
-Regulamin korzystania ze stołówki szkolnej w Zespole Placówek Oświatowych w Dysie
-Regulamin boiska szkolnego przy ZPO w Dysie
-Regulamin sali gimnastycznej ZPO DYS
-Regulamin wycieczek i wyjść obowiązujący w Zespole Placówek Oświatowych w Dysie
-Regulamin pracowni komputerowej

Rozdział XII

Procedury postępowania dotyczące kontaktu z osobami w kryzysie samobójczym

10.1 Procedury postępowania nauczycieli specjalistów dotyczące kontaktu z osobami w kryzysie samobójczym

Podczas prowadzenia rozmowy z osobą w kryzysie samobójczym, po kryzysie samobójczym oraz podczas rozmowy o żałobie po śmierci samobójczej członka społeczności szkolnej, niezwykle ważna jest postawa oraz reakcja nauczyciela specjalisty. Należy pamiętać, aby nie okazywać własnych zmartwień, złości, bezradności związanych z cierpieniem, z jakimi mierzy się uczeń/uczenica. Należy zapewnić bezpieczeństwo oraz okazywać wsparcie uczniowi/uczenicy. Rozmowa z osobą w kryzysie samobójczym powinna spełniać następujące warunki tj.: stworzenie atmosfery zaufania, rozmowa powinna zawierać spokojne komunikaty, nie należy zadawać pytań typu „dlaczego?”. Należy pozwolić uczniowi/uczenicy okazywać wszystkie swoje emocje. Podczas rozmowy traktuj temat samobójstwa jako najważniejszy w rozmowie, nawet jeżeli uczeń/uczenica zmienia tor rozmowy, zaproponuj powrót do tematu. Należy pamiętać, aby podczas rozmowy zachować swoje poglądy, a jedynie odwoływać się do wiedzy naukowej na temat zachowań samobójczych. Nauczyciel specjalista podczas rozmowy z uczniem musi przyjąć postawę pokazującą pewność i wiarę w przyszłość. Podczas kontaktu z osobą w kryzysie samobójczym, ważna jest cierpliwość nauczyciela specjalisty, nie należy oczekiwać natychmiastowych efektów działań podejmowanych na rzecz ucznia/uczenicy w szkole i poza nią. Specjalista nie może obwiniać

osoby w kryzysie samobójczym za kryzys, w którym się znajduje. W sytuacji w której uczeń/uczennica przestał mówić o swoich problemach, nauczyciel specjalista nie może zakładać, że sytuacja została rozwiązana.

Rodzaje interwencji w rozmowie nauczyciela specjalisty:

- Nauczyciel specjalista w zależności od rodzaju interwencji w rozmowie powinien wytłumaczyć uczniowi/uczennicy o tym, co zauważył i zachęcić do rozmowy.

Uczeń/uczennica w kryzysie samobójczym	Wypowiedź do ucznia/uczennicy zaproszonego/zaproszonej na rozmowę: Marku, dowiedziałem/am się od Twojej wychowawczyni, że kilka razy w ostatnim czasie mówiłeś, że nic nie ma sensu i lepiej byłoby, gdybyś zniknął. Martwi mnie to i chciałbym/chciałabym z Tobą porozmawiać o tym, co przeżywasz. Wypowiedź do ucznia/uczennicy, który/a mówi o myślach samobójczych podczas rozmowy, którą sam/a zainicjował/a: Na początku spotkania rozmawialiśmy o Twoich trudnościach w skupieniu uwagi i o obniżonym nastroju. Teraz powiedziałeś/aś, że coraz częściej myślisz o tym, by odebrać sobie życie. Chciałbym/Chciałabym skupić się na tym temacie, dobrze?
Uczeń/uczennica wracający/wracająca do szkoły po próbie samobójczej	Wypowiedź do ucznia/uczennicy zaproszonego/zaproszonej na rozmowę: Aniu, wiem, że byłeś w szpitalu w związku z próbą samobójczą. Teraz wrócisz do szkoły i domyślam się, że możesz mieć wiele pytań lub wątpliwości z tym związanych. Zaprosiłem/Zaprosiłam Cię na spotkanie, żeby o tym porozmawiać. Wypowiedź do ucznia/uczennicy, który/a mówi o myślach samobójczych podczas rozmowy, którą sam/a zainicjował/a: Wspomniałeś/aś, że boisz się tego, że nie dasz rady nadrobić materiału. Domyślam się, że może Cię to blokować

	przed powrotem do szkoły.
Uczeń/ uczennica w żałobie po śmierci samobójczej osoby ze społeczności szkolnej	Wypowiedź do ucznia/uczennicy zaproszonego/ zaproszonej na rozmowę: Kilka dni temu dowiedzieliśmy się o śmierci samobójczej Moniki. Wiem, że się przyjaźniłyście i wyobrażam sobie, że jest w Tobie wiele emocji i trudnych, nieprzyjemnych myśli. Chciałbym/ Chciałabym z Tobą porozmawiać o tym, jak się czujesz i co przeżywasz. Wypowiedź do ucznia/uczennicy, który/a mówi o myślach samobójczych podczas rozmowy, którą sam/a zainicjował/a: Mówisz o tym, jak bardzo poruszyła Cię śmierć kolegi, z którym nie byłeś blisko. Widzę, jak bardzo czujesz się przytłoczony i zagubiony. Czy możesz opowiedzieć więcej o tym, co przeżywasz?

- Zadawanie konkretnych i bezpośrednich pytań.

Uczeń/ uczennica w kryzysie samobójczym	Od jakiego czasu towarzyszą Ci myśli samobójcze? Jak często pojawiają się u Ciebie myśli o odebraniu sobie życia? Ile razy myślałeś/aś o tym w ciągu dnia, tygodnia, miesiąca itp.? Czy jesteś w stanie zatrzymać lub rozpraszać te myśli? Czy masz kontrolę nad myślami o odebraniu sobie życia?
Uczeń/ uczennica wracający/wracająca do szkoły po próbie samobójczej	Czy aktualnie towarzyszą Ci myśli samobójcze? Co jest dla Ciebie najtrudniejsze w kontekście powrotu do szkoły? Czy jesteś pod opieką psychiatry i psychoterapeuty? Czy ten kontakt jest dla Ciebie pomocny? Czy wiesz, co zrobić, jeśli myśli samobójcze powrócą lub zintensyfikują się?
Uczeń/ uczennica w żałobie po śmierci samobójczej osoby ze społeczności szkolnej	Jak często pojawia się u Ciebie poczucie winy, że nie udało Ci się pomóc przyjacielowi? Czy udaje Ci się oderwać od wspomnień choć na chwilę? Czy Twoje emocje są cały czas na tym samym poziomie, od kiedy

	dowiedziałas się o samobójstwie Wiktora, czy może coś się w nich zmienia?
--	---

- Okazywanie uznania i akceptacji, zachęcanie do dalszej otwartości.

Uczeń/ uczennica w kryzysie samobójczym	Dobrze zrobiłeś/aś, prosząc o rozmowę, kiedy samemu/ samej trudno było Ci zapanować nad myślami o skrzywdzeniu się. Chciałbym/ Chciałabym, żebyś robiła tak zawsze, kiedy poczujesz, że napięcie emocjonalne staje się dla Ciebie trudne do zniesienia. Chcę, żebyś wiedział/a, że doceniam, że odpowiedziałeś/aś o tym, z czym się mierzysz. Domyślam się, że wiele Cię to kosztowało, by wypowiedzieć na głos swoje myśli i emocje.
Uczeń/ uczennica wracający/wracająca do szkoły po próbie samobójczej	Mówisz o tym, że towarzyszy Ci wiele obaw w związku z powrotem do szkoły. To ważne, że wiem, z czym się mierzysz. Co myślisz o tym, żebyśmy wspólnie zastanowili się, co możemy zrobić, żeby Twój powrót do szkoły był dla Ciebie łatwiejszy? Domyślam się, że nie było Ci łatwo powiedzieć o tym, co przeżywasz.
Uczeń/ uczennica w żałobie po śmierci samobójczej osoby ze społeczności szkolnej	To ważne, że nie jesteś już sama z myślami, że mogłaś coś zrobić, by zapobiec samobójstwu swojego chłopaka. Wyobrażam sobie, że mówienie o tym, co czujesz, nie było dla Ciebie łatwe i chcę, żebyś wiedział/a, że to bardzo doceniam.

- Zaakceptowanie emocji.

Uczeń/ uczennica w kryzysie samobójczym	Wyobrażam sobie, że jesteś bezradny/a, i przygnębiony/a. To naturalne, że tak się czujesz, kiedy bardzo się starasz zapanować samodzielnie nad myślami samobójczymi, a nie widzisz efektu.
Uczeń/ uczennica wracający/wracająca do szkoły po próbie samobójczej	Niepokój związany z powrotem do szkoły po próbie samobójczej jest naturalny. Mówisz, że boisz się, że nie uda Ci się wytrzymać na wszystkich

	lekcjach. To naturalne, że trudno jest Ci skoncentrować uwagę na nauce, kiedy wciąż mierzysz się z kryzysem/myślami samobójczymi.
Uczeń/ uczennica w żałobie po śmierci samobójczej osoby ze społeczności szkolnej	Tęsknota za kimś, kto odszedł, jest naturalna. W okresie żałoby może pojawiać się wiele sprzecznych uczuć: żalu, złości, rozpaczy, wyrzutów sumienia. Wszystkie one są odpowiedzią na stratę, której doświadczasz.

- Psychoedukowanie na temat aktualnego stanu psychiki oraz procesu pomocy.

Uczeń/ uczennica w kryzysie samobójczym	To, że teraz towarzyszy Ci myśli samobójcze, nie oznacza, że to się nie zmieni. W niektórych sytuacjach niezbędny jest pobyt na oddziale w szpitalu. Młoda osoba jest tam umieszczona, żeby z jednej strony zapewni jej bezpieczeństwo, a z drugiej strony, aby miała intensywny kontakt ze specjalistami. O tym, czy kto trafi na oddział, czy nie, decyduje lekarz psychiatra na podstawie przeprowadzonego badania.
Uczeń/ uczennica wracający/wracająca do szkoły po próbie samobójczej	Bardzo ważne jest, żebyś miał/a teraz pomoc i wsparcie lekarza psychiatry oraz psychoterapeuty. Leki psychoaktywne nie działają od pierwszej dawki. Trzeba obserwować siebie uważnie i dostrzegać każdą, nawet najmniejszą zmianę. Jeśli po ok. 2–3 tygodniach nie zauważysz żadnych pozytywnych efektów przyjmowania leków, powinien się o tym jak najszybciej dowiedzieć Twój lekarz prowadzący.
Uczeń/ uczennica w żałobie po śmierci samobójczej osoby ze społeczności szkolnej	Żałoba jest procesem, przez który każdy przechodzi w indywidualnym tempie. Pomocne w radzeniu sobie z uczuciami towarzyszącymi żałobie jest ich uwalnianie, np. przez rozmowę z zaufaną osobą.

- Informowanie o działaniach, jakie zamierza podjąć nauczyciel.

Uczeń/ uczennica w kryzysie samobójczym	Porozmawiam z Twoją mamą o tym, jak może być dla Ciebie większym wsparciem. Ustalę z Panią od matematyki, żebyś mógł/mogła pisać następny sprawdzian poza klasą, tak abyś miał/miała warunki wolne od stresu i rozproszeń uwagi.
Uczeń/ uczennica wracający/wracająca do szkoły po próbie samobójczej	Omówię z nauczycielami, którzy Cię uczą, różne opcje sprawdzania Twojej wiedzy, inne niż odpowiedzi na forum klasy. Porozmawiam z Twoimi rodzicami o tym, że masz trudności w koncentracji uwagi i jak wpływa to na Twoje oceny.
Uczeń/ uczennica w żałobie po śmierci samobójczej osoby ze społeczności szkolnej	Wyjaśnię Twoim rodzicom, że potrzebujesz pomocy psychoterapeuty i ustalę z nimi, żeby Cię do niego zapisali.

- Zaznaczanie obszaru decyzji ucznia/uczenicy

Uczeń/ uczennica w kryzysie samobójczym	O Twoim obniżonym nastroju i myślach samobójczych mogę powiedzieć Twoim rodzicom sam/a albo możemy zrobić to razem. Nie mogę się zgodzić na to, żebyś został/a sam na sam z myślami samobójczymi.
Uczeń/ uczennica wracający/wracająca do szkoły po próbie samobójczej	To od Ciebie zależy, co i komu w klasie powiesz o swojej nieobecności. Jeśli nie chcesz rozmawiać o swoim pobycie w szpitalu, możesz o tym powiedzieć wprost osobom w klasie.
Uczeń/ uczennica w żałobie po śmierci samobójczej osoby ze społeczności szkolnej	Zależy mi, żeby wiedzieć, jak się czujesz. Czy wolisz przychodzić na przerwie, czy może umówimy się na konkretnej lekcji?

10.2. Wspieranie uczniów/ uczennic zagrożonych zachowaniami samobójczymi

W zależności od sytuacji zauważenie doświadczania kryzysu samobójczego wśród uczniów/ uczennic jest możliwe, dzięki zdobyciu informacji od samych podopiecznych, zgłoszeniu się uczniów/ uczennic do nauczycieli/ dyrekcji szkoły/pracowników niepedagogicznych, bądź dowiedzeniu się przez nauczyciela/ nauczyciela specjalisty o kryzysie samobójczym przypadkiem (od rówieśników, w spontanicznej rozmowie). Po uzyskaniu informacji o ewentualnym kryzysie samobójczym konieczne jest autentyczne

zainteresowanie się sprawą oraz uważna obserwacja ucznia. Podczas kryzysu emocjonalnego można zauważyć u uczniów/ uczennic zmiany w zachowaniu jakimi są:

- Mówienie wprost lub nie wprost o myślach, planach samobójczych, samobójstwie.
- Mówienie o cierpieniu, ciężarze życia, chęci śmierci, poczuciu bezradności, beznadziejności, braku sensu i celu w życiu.
- Mówienie o byciu ciężarem dla innych, własnej bezwartościowości, osamotnieniu, niedopasowaniu i poczuciu izolacji.
- Pożegnania, przygotowywanie listów, sporządzanie testamentu, porządkowanie różnych spraw.
- Poszukiwanie informacji, w jaki sposób odebrać sobie życie.
- Przygotowywanie przedmiotów, które mogą służyć do odebrania sobie życia.
- Zainteresowanie śmiercią wyrażane w wypowiedziach ustnych, pisemnych, aktywnościach artystycznych.
- Długotrwałe przygnębienie, utrata spontaniczności, większa płaczliwość.
- Wycofanie się z kontaktów, niechęć do rozmów, zabaw, spotkań, rezygnowanie z zajęć do tej pory ważnych i lubianych.
- Nieobecności w szkole.
- Trudności z koncentracją uwagi, trudności w nauce.
- Trudności z mobilizacją, zachowania świadczące o zmęczeniu i niemocy.
- Brak dbałości o siebie, swój wygląd i higienę.
- Pierwsze sięganie po środki psychoaktywne lub nasilenie ich używania.

Źródło: Standardy postępowania nauczycieli dotyczące kontaktu z osobami w kryzysie samobójczym, po próbie samobójczej i w żałobie po śmierci samobójczej (wersja rozszerzona). Opracowanie: Małgorzata Łuba.

Nauczyciel/ nauczyciel specjalista/wychowawca/ dyrekcja szkolna udziela pierwszą pomoc emocjonalną po uważnej obserwacji oraz w sytuacji zmian w zachowaniu ucznia/ uczennicy które mogą świadczyć o kryzysie samobójczym. Zadania pierwszej pomocy emocjonalnej to:

- Ocenienie bezpieczeństwa ucznia/ uczennicy.
- Wyszukiwanie zasobów i źródeł wsparcia oraz wybieranie zindywidualizowanych form pomocy.
- W razie potrzeby zawiadomienie służb.
- Przeprowadzenie rozmowy, aby lepiej zrozumieć trudności i potrzeby ucznia/ uczennicy w kryzysie samobójczym oraz minimalizowanie nieprzyjemnych stanów emocjonalnych.

Pierwsza pomoc emocjonalna dzieli się na trzy etapy tj.:

1. Zauważenie oznak kryzysu (**ZAUWAŻ**):

Zauważenie zmian w zachowaniu ucznia/ uczennicy, które mogą świadczyć o tym, że w ich życiu dzieje się coś trudnego. Poinformowanie w pierwszej kolejności wychowawcy klasy i szkolnych specjalistów.

2. Rozmawianie o doświadczanych trudnościach (**POROZMAWIAJ**):

Podczas rozmowy z uczniem/ uczennicą ważne jest, aby nie oceniać ucznia, traktować jego problem poważnie, zadawać pytania, które rozwiną jego myśli. Na tym etapie nauczyciel/ nauczyciel specjalista powinien wystrzegać się pocieszania oraz zmiany myślenia ucznia/ uczennicy, ponieważ ci mogą rozumieć to jako niezrozumienie ich problemu.

3. Podjęcie dalszych interwencji na miarę ich potrzeb (**DZIAŁAJ**):

Po rozmowie z uczniem/ uczennicą należy szczerze z nim porozmawiać. Przedstawiać kolejne działania, osoby, które będą uczestniczyć w działaniach oraz cele. Takie działanie udowodni uczniowi/ uczennicy, poczucie wpływu.

W sytuacji gdy, interweniujący nauczyciel/ nauczyciel specjalista/ dyrekcja szkoły zauważy u ucznia/ uczennicy zachowania świadczące o kryzysie samobójczym, zobowiązany jest do zaproponowania konsultacji u specjalistów szkolnych oraz poinformowanie prawnych opiekunów ucznia o zaobserwowanej sytuacji. Szkolni specjaliści mają za zadanie nie tylko pogłębienie wiedzy na temat sytuacji ucznia/ uczennicy, ale również próbę oceny czy bezpieczeństwu ucznia/ uczennicy nic nie zagraża (zachowania autodestrukcyjne). Pierwsza pomoc emocjonalna zwykle nie kończy działań związanych z kryzysem samobójczym. Często konieczne jest wsparcie specjalistyczne poza szkołą.

Do najważniejszych zadań szkoły należy:

- Rozpoznawanie niebezpieczeństwa dla zdrowia i życia ucznia/ uczennicy i podejmowanie adekwatnych interwencji (rozmowa, udzielenie pomocy).
- Przekazywanie informacji rodzicom o nowych, niepokojących zachowaniach ucznia/uczenicy lub eskalacji tych, które zostały już zauważone.
- Dostarczenie informacji o adekwatnych formach wsparcia poza szkołą.
- Zorganizowanie doraźnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przypadku stwierdzenia zagrożeń dla zdrowia i rozwoju ucznia/ uczennicy.

- Monitorowanie, w jakim stopniu rodzina radzi sobie z sytuacją, podejmuje środki zaradcze, korzysta z odpowiedniego wsparcia poza szkołą.
- Zachęcanie rodziców do sięgania po różne formy wsparcia dla nich samych.
- Pracownicy szkoły nie są odpowiedzialni za prowadzenie specjalistycznej psychoterapii ucznia/ uczennicy, dlatego podczas przekazywania informacji rodzicom o sytuacji ich dziecka, trzeba zaproponować placówki udzielające pomocy w kryzysie samobójczym poza szkołą tj.:
 - Poradnia psychologiczno- pedagogiczna, w tym poradnie specjalistyczne.
 - Zespół/ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży.
 - Środowiskowe centrum zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.
 - Ośrodek wysokospecjalistycznej całodobowej opieki psychiatrycznej.
 - Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.
 - Ośrodek interwencji kryzysowej.
 - Ośrodek pomocy społecznej.
 - Organizacje pozarządowe, których cele statutowe dotyczą ochrony zdrowia psychicznego.

Źródło: (Szwajca i in., 2019).

W sytuacji kiedy nauczyciele/ nauczyciele specjaliści zaobserwują, że opiekunowie prawni nie podejmują działań na rzecz bezpieczeństwa, zdrowia i życia dziecka, mogą uznać to jako zaniedbanie. Jest ono jedną z form przemocy w rodzinie. Przy wystąpieniu takiej sytuacji nauczyciel/ wychowawca/ szkolny specjalista uruchamia procedury „Niebieskie Karty”, poprzez zgłoszenie się do szkolnego koordynatora Standardów Ochrony Małoletnich.

10.3. Procedury postępowania nauczycieli dotyczące kontaktu z osobami w kryzysie samobójczym

Nauczyciele obligatoryjnie muszą znać możliwe znaki ostrzegawcze kryzysu samobójczego u dzieci. Przed podjęciem działań, muszą podjąć uważną obserwację ucznia.

Procedury postępowania:

1.

ZAUWAŻ

<i>Zwróć uwagę na niepokojące, niepożądane, narastające zachowania, które mogą sygnalizować doświadczanie kryzysu samobójczego.</i>	<i>Nie bagatelizuj swoich spostrzeżeń.</i>
<i>Potraktuj swoje obserwacje jako komunikat o czymś ważnym, być może również trudnym i niebezpiecznym.</i>	<i>Nie tłumacz sobie, że zaobserwowane zmiany w zachowaniu są spowodowane banalnymi, niegroźnymi przyczynami.</i>

2.

POROZMAWIAJ	
<i>Zaoferuj swój czas, uwagę i zachęć do rozmowy o trudnościach.</i>	<i>Nie odsyłaj do innej osoby, ani nie pozostawiaj bez opieki.</i>
<i>Wysłuchaj, okazując zainteresowanie oraz chęć zrozumienia</i>	<i>Nie zaprzeczaj zgłaszanym problemom.</i>
<i>Proś o przykłady i zadawaj proste pytania pogłębiające wiedzę o problemach.</i>	<i>Nie pocieszaj na siłę.</i>
<i>W empatyczny sposób nazwij emocje i odczucia.</i>	<i>Nie zmieniaj tematu rozmowy, aby odwrócić uwagę od przeżywanych trudności.</i>
<i>Zapytaj, jak uczeń/uczennica próbuje sobie radzić z przeżywanymi trudnościami, szczególną uwagę zwróć na autodestrukcyjne metody.</i>	<i>Nie udzielaj rad, dopóki nie pogłębisz swojej wiedzy o problemach.</i>
<i>Podziękuj za to, że dzieli się z Tobą swoimi problemami.</i>	<i>Nie próbuj przekonywać do natychmiastowej rezygnacji z autodestrukcyjnych myśli, planów lub działań.</i>

3.

DZIAŁAJ	
<i>Zachęć do szukania rozwiązań i możliwości poradzenia sobie z trudnościami.</i>	<i>Nie oczekuj natychmiastowej poprawy.</i>
<i>Pomóż zaplanować małe, realne w danej chwili działania na rzecz poprawy nastroju i poradzenia sobie z problemami.</i>	<i>Nie obiecuj absolutnej dyskrecji.</i>

<i>Przypomnij o dostępnych specjalistach w szkole, zachęć do skorzystania z ich pomocy i pomóż do nich dotrzeć.</i>	<i>Nie działaj w pojedynkę.</i>
<i>Powiedz, co zamierzasz zrobić w jego/jej sprawie w najbliższym czasie i kto zostanie poinformowany o jego/jej problemach.</i>	<i>Nie zwlekaj z niezbędnymi interwencjami.</i>
<i>Uruchom procedurę postępowania adekwatną do okoliczności, w tym powiadomienie opiekunów prawnych.</i>	
<i>W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia zadzwoń pod numer alarmowy 112 i wezwij pomoc.</i>	

Źródło: Standardy postępowania nauczycieli dotyczące kontaktu z osobami w kryzysie samobójczym, po próbie samobójczej i w żałobie po śmierci samobójczej (wersja rozszerzona). Opracowanie: Małgorzata Łuba.

10.4. Procedura postępowania w przypadku samookaleczeń ucznia/uczennicy

W przypadku, gdy nauczyciel bądź pracownik szkoły zauważy u ucznia oznaki na ciele świadczące o samookaleczeniu, obligatoryjnie powinien podjąć właściwe działania:

1. Zidentyfikowanie sytuacji samookaleczenia.

Samookaleczenie może występować w różnych formach np. mogą to być zadrapania, cięcia, oparzenia. Ważne jest, aby zwrócić uwagę również na emocjonalność ucznia/ uczennicy, na zachowanie, izolowanie się ucznia/ uczennicy od kontaktów z innymi.

2. Udzielenie pierwszej pomocy.

Pracownik szkoły udziela pierwszej pomocy np. opatrzenie rany, zatamowanie krwi, wezwanie pogotowia.

3. Zawiadomienie opiekunów prawnych ucznia/ uczennicy.

W przypadku zauważenia samookaleczeń lub zagrożenia życia lub zdrowia ucznia/ uczennicy należy natychmiast powiadomić opiekunów prawnych o sytuacji. W trakcie spotkania z rodzicami przedstawić propozycje wspólnych działań (szkolne, pozaszkolne). W sytuacji kiedy nauczyciele/ nauczyciele specjaliści zaobserwują, że opiekunowie prawni nie podejmują działań na rzecz bezpieczeństwa, zdrowia i życia dziecka, mogą uznać to jako zaniedbanie. Jest ono jedną z form przemocy w rodzinie. Przy wystąpieniu takiej sytuacji wychowawca uruchamia procedurę „Niebieskie Karty”, poprzez zgłoszenie się do szkolnego koordynatora Standardów Ochrony Małoletnich.

4. Udzielenie wsparcia psychicznego i edukacyjnego.

Uczniowi/ uczennicy należy proponować i zapewnić wsparcie w postaci indywidualnych spotkań z psychologiem bądź pedagogiem na terenie szkoły, którzy udzielą pomocy. Dodatkowo ważna jest współpraca z rodzicami, z którymi należy stale wymieniać informacje na temat ucznia w celu monitorowania zachowań ucznia/ uczennicy w środowisku domowym i szkolnym.

5. Zgłoszenie do specjalistów.

Nauczyciele oraz nauczyciele specjaliści podczas spotkania z rodzicami obligatoryjnie muszą proponować skonsultowanie się z psychologiem i lekarzem psychiatrą, terapeutą lub innym specjalistą w zakresie zdrowia psychicznego. Jeżeli uczeń wykazuje zagrożenie życia lub zdrowia należy powiadomić odpowiednie służby.

6. Dokumentowanie incydentu.

Dokumentacja potwierdzająca wszczęcie procedury postępowania w przypadku samookaleczeń ucznia powinna zawierać wszystkie podjęte działania i plany dalszego wsparcia. W dokumentacji zawieramy:

- Datę i godzinę incydentu.
- Opis sytuacji.
- Osoby zaangażowane w interwencję.
- Podjęte działania oraz plany dalszego wsparcia.

7. Monitorowanie sytuacji.

Należy regularnie monitorować sytuację ucznia. Spotkania kontrolne są prowadzone przez wychowawcę klasy jako koordynatora zespołu kryzysowego i/lub dodatkowo specjalistów. Podczas spotkań analizowane są postępy terapeutyczne ucznia/ uczennicy.

8. Przeciwdziałanie samookaleczeniom.

Placówka powinna prowadzić zajęcia z zakresu profilaktyki i edukacji emocjonalnej oraz konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem w formie zajęć, warsztatów i/lub prelekcji dla uczniów. Zajęcia te mogą być prowadzone przez wychowawców klas, specjalistów oraz organizacje spoza szkoły.

9. Działania prewencyjne.

Nauczyciele wychowawcy mają za zadanie realizować działania profilaktyczne podczas zajęć z wychowawcą- prowadzone zajęcia i warsztaty w klasach o tematyce zdrowia psychicznego.

Specjaliści również mogą prowadzić działania wspierające uczniów poprzez prowadzenie zajęć z zakresu rozwoju kompetencji emocjonalno - społecznych.

10. Zakończenie postępowania.

Procedura postępowania uważa się za opanowaną, kiedy uczeń/uczennica otrzyma odpowiednie wsparcie i pomoc. Nie oznacza to jednak całkowitego zakończenia sprawy. W dalszym ciągu należy obserwować ucznia/uczennicę, prowadzić rozmowy z dzieckiem oraz konsultacje dotyczące funkcjonowania emocjonalnego z opiekunami prawnymi ucznia.

10.5. Procedura postępowania w przypadku próby samobójczej ucznia w szkole

1. Zapewnienie bezpieczeństwa

- Każdy pracownik, który zauważy niebezpieczeństwo zagrażające życiu lub zdrowiu ucznia tj.: próba samobójcza lub samookaleczanie, niezwłocznie reaguje i podejmuje próbę powstrzymania ucznia, powiadamia odpowiednie służby ratunkowe i dyrekcję placówki. Wskazany pracownik placówki informuje rodziców ucznia.
- Należy wezwać pracowników placówki, którzy obejmą sprawowanie opieki nad uczniem do czasu przybycia służb ratunkowych.
- Należy zabezpieczyć miejsce zdarzenia, aby uczniowi/uczennicy zapewnić maksymalne bezpieczeństwo, w tym zabrać niebezpieczne przyrządy, oddalić się od miejsca zagrażającemu życie np. (krawędź schodów itd.).

2. Pierwsza pomoc

- Należy udzielić uczniowi pierwszej pomocy przedmedycznej.

3. Zawiadomienie odpowiednich osób

- Niezwłoczne powiadomienie rodziców/ prawnych opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji.
- Powiadomienie dyrekcji o zaistniałym zdarzeniu.
- Jeżeli sytuacja tego wymaga zawiadomienie odpowiednich służb np. policji, psychologa kryzysowego (specjalista z Centrum Interwencji Kryzysowej).

4. Działania w szkole po sytuacji kryzysowej

- Udzielenie wsparcia psychologicznego uczniowi. Jeżeli uczeń zostanie hospitalizowany, szkoła w miarę możliwości będzie monitorowała jego sytuację i współpracowała z daną placówką medyczną.

5. Wsparcie dla innych uczniów

- Niezwłoczne powiadomienie rodziców/ prawnych opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji.
- Powiadomienie dyrekcji o zaistniałym zdarzeniu.
- Jeżeli sytuacja tego wymaga zawiadomienie odpowiednich służb np. policji, psychologa kryzysowego (specjalista z Centrum Interwencji Kryzysowej).

4. Działania w szkole po sytuacji kryzysowej

- Udzielenie wsparcia psychologicznego uczniowi. Jeżeli uczeń zostanie hospitalizowany, szkoła w miarę możliwości będzie monitorowała jego sytuację i współpracowała z daną placówką medyczną.

5. Wsparcie dla innych uczniów

W zaistniałej sytuacji wychowawca przy współpracy z pedagogiem szkolnym/psychologiem udzielają wsparcia psychologicznego pozostałym uczniom klasy/szkoły (przede wszystkim grupie klasowej) w postaci: rozmów grupowych, indywidualnych, spotkań/ zajęć wspierających.

6. Dokumentowanie zdarzenia

Dokumentacja ze zdarzenia interwencji kryzysowej powinna zawierać wszystkie podjęte działania i plany dalszego wsparcia. W dokumentacji zawieramy:

- Datę i godzinę incydentu.
- Opis sytuacji.
- Osoby zaangażowane w interwencję.
- Podjęte działania oraz plany dalszego wsparcia.

7. Działania długoterminowe

Wsparcie psychologiczne ucznia:

Pomoc psychologiczną, długoterminową dla ucznia planujemy według następujących wytycznych:

- Systematyczne spotkania/ zajęcia z psychologiem szkolnym (za zgodą rodzica/ prawnego opiekuna) i/lub poza szkołą z psychoterapeutą, specjalistami z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej.
- Monitorowanie sytuacji ucznia przez wychowawcę we współpracy z psychologiem/ pedagogiem specjalnym. Dodatkowo prowadzenie zajęć profilaktycznych.
- Wsparcie i profilaktyka:
 - Wdrażanie i realizowanie programów profilaktycznych (profilaktyka uniwersalna i promocja zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży).

- Zajęcia warsztatowe i zajęcia informacyjno - edukacyjne w zakresie problemów psychicznych i sposobów ich rozwiązywania.
- Promowanie postaw proaktywnych i prospołecznych wśród uczniów.

W przypadku zaistnienia sytuacji o możliwość podjęcia próby samobójczej lub podjęcia próby samobójczej ucznia/ uczennicy w szkole lub poza szkołą, placówka zobowiązana jest do niezwłocznego wystosowania i dostarczenia pisma (wgląd w sytuację dziecka) do Sądu Rodzinnego wydział Rodzinny i Nieletnich.

Źródła informacji:

-Procedura bezpieczeństwa w Zpo Dys z 2017 roku.

-<https://dokumenty.men.gov.pl/3cb8028c-4b0f-432a-9824-554c79153165/standardypostepowaniadlanauczycielispecjalistowdotyczacekontaktuzosobamiwkryzysiesamobojczym.pdf>

-<https://dokumenty.men.gov.pl/7d007502-011d-4756-b480-70b7ce1344f7/standardypostepowaniadlanauczycielidotyczacekontaktuzosobamiwkryzysiesamobojczym.pdf>

-<https://dokumenty.men.gov.pl/d3d7df15-9950-4b58-b2a6-2d88a9ffd412/kompendiumwiedzydlanauczycielidotyczacekontaktuzosobamiwkryzysiesamobojczym.pdf>

Dokument został pozytywnie zaopiniowany przez:

- Panią Dyrektor Jolantę Sołtys,
- Pana wicedyrektora Marcina Anyszka,
- Radę Pedagogiczną ZPO w Dysie.

w dniu 1.04.2025 r.

ZESPÓŁ PLACÓWEK OŚWIATOWYCH
w Dysie
ul. Lotników Polskich 4, Dys. 21-003 Ciecierzyn
NIP 713-25-40-688, REGON 431215563
tel./fax 01 756 13 14

(pieczęć szkoły)

WICEDYREKTOR
Marcin Anyszek
mgr Marcin Anyszek

(podpis dyrektora szkoły)